

Høringsuttalelse om rapporten "Kvensk - språk eller dialekt?"

En svakhet ved rapporten er at Hyldenstam har intervjuet bare de som i utgangspunktet synes at kvensk skal bli et skriftspråk. Dermed mister rapporten mye legitimitet.

Kort historikk

De finskættede i Nord-Troms har alltid kalt språket sitt for finsk. De hadde med seg sitt finske språk og laget ikke noe nytt språk i Nordreisa. Når de ikke hadde ord for et fenomen, tok de gjerne norske ord og føyde til i-ending. Det finske språket i Nordreisa er også påvirket av samisk. "Å kvenske" var å snakke dårlig norsk. Helt fram til 1970-tallet hadde lestadianerne husforsamlinger på både finsk, samisk og norsk.

Fokusering på kvensk positivt

Vi ser det som positivt at det kvenske kommer i fokus. Det skaper økt bevissthet om egen kultur og kan styrke identitetsfølelsen hos kvenene. Hilde Sollids doktoravhandling høsten 2003 om finsk påvirkning på det norske språket i Nordreisa har vakt stor interesse. Den og annen forskning omkring kvenske forhold i Nordreisa har bidratt til at man ser på det språklige mangfoldet som en rikdom, ikke som noe mindreverdige. Drivkraften hos foreldrene når de velger finsk for sine barn er den kvenske bakgrunnen og ønsket om å lære mer om egen kultur. De ser også nytteverdien av det finske språket i dag. Kvensk dialekt er ikke lenger i bruk i Nordreisa og om noen ganske få år har elevene ingen de kan snakke kvensk med.

Manglende interesse for utdanning i kvensk

Universitetet i Tromsø forsøkte høsten 2002 å sette i gang et studietilbud med kvensk grunnfag. Så vidt vi vet, var det bare to søkere og studiet kom ikke i gang. Det var da fem studenter fra Nordreisa som hadde fullført finsk semesteremne denne våren, men ingen av dem ønsket å fortsette med kvensk. En av grunnene til den manglende interessen kan være at de som fortsatt snakker kvensk dialekt i Nordreisa er godt over 80 år. Ifølge L 97 skal finskelevne oppnå funksjonell tospråklighet, betingelsen for det er at det er to levende språk, i dette tilfellet norsk og finsk.

Den praktiske skolehverdagen

14 år etter at Finsk som 2. språk ble satt i gang i grunnskolen i Norge har man eget lærestoff i faget bare på Internett og selv ikke det er fullført.

Vårt forslag:

Faget bør fortsatt hete Finsk som 2. språk. Det må bevilges mer ressurser til etterutdanning av lærere og til utvikling av læremidler i finsk språk og kvensk kultur. Det må bli mer forpliktende å følge opp intensjonene i dagens læreplan om lokal kvensk kultur i undervisningen.

Asveig Hasselberg

Aimo Kalinin

Liv Andersen

Kai Lyng

Bente Imerslund